

Прилуцька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №12
Прилуцької міської ради
Чернігівської області
НАКАЗ

01 вересня 2021 року
№129

Про організацію роботи щодо запобігання
та протидію домашньому насильству та
булінгу (цькуванню) в закладі освіти

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 року №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 03.02.2020 року за № 111/34394, наказу Міністерства освіти і науки від 26.02.2020 року № 293 «Про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року №658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі», Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 грудня 2017 року №2229», відповідно рішення педагогічної ради від 30.08.2021р.(протокол №12) та з метою недопущення випадків булінгу у закладі загальної середньої освіти,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити План заходів по школі, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у 2021/2022 навчальному році (додається).
2. Створити комісію з розгляду випадків булінгу в закладі загальної середньої освіти у складі:
голова комісії – Пилипенко Т.В., директор школи;
члени комісії:
Малецька І.А. – практичний психолог та соціальний педагог;
Кобзиса Л.Б. – заступник директора з ВР;
Котелянська І.Е. – учитель математики, голова профкому школи.
Плеханова Н.М. – голова батьківського комітету школи;
4. Пункт 2 наказу директора Прилуцької ЗОШ І-ІІІ ступенів №12 «Про організацію роботи щодо протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти» від 01.09.2021 р. №129 вважати таким, що втратив чинність».
3. Затвердити Положення про запобігання та протидію булінгу (цькуванню) (додається).

4. Затвердити Порядок реагування на доведені випадки булінгу та Пам'ятку про відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування) у закладі загальної середньої освіти (додається)

2

5. Затвердити правила поведінки для учнів в закладі освіти (додається)

6. Заступнику директора з виховної роботи Кобзистій Л.Б. забезпечити доведення до відома усіх учасників освітнього процесу про відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування) у закладі (веб-сайт ЗЗСО).

7. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор школи _____ Т.В. Пилипенко

З наказом ознайомлені:

Басок О.М.

Бржевська Е.В.

Глінкова А.П.

Денесюк Ю.В.

Дердуль Н.С.

Желіба Т.Г.

Каїка Т.П.

Клемято В.М.

Кобзиста Л.Б.

Коваленко О.М.

Котелянська І.Е.

Лозовий В.Б.

Любас Л.П.

Ляльченко А.М.

Малецька І.А.

Малушенко Я.М.

Місюк Т.Ф.

Мокрецова В.І.

Мусієнко Н.А.

Нощенко В.О.

Павленко Л.О.

Панькевич Т.В.

Перепелиця С.М.

Пивоварська Г. А.

Сіренко С.В.

Сіромаха Н.І.

Халімоненко О.П.

Хамко О.О.

Ходоса В.П.

Царенко М.М.

Цевкова Т.І.

Чижик С.І.

Чистякова І.В.

**План заходів, спрямованих на запобігання
та протидію булінгу (цькуванню) у 2021/2022 навчальному році**

№	Заходи	Терміни виконання	Відповідальний
Нормативно-правове та інформаційне забезпечення попередження насильства та булінгу (цькування)			
1	Підготовка наказу «Про організацію роботи щодо протидії булінгу (цькування) в закладі освіти»	До 07.09	Кобзиста Л.Б.
2	Оперативні наради з питань профілактики булінгу (цькування): з педагогічними працівниками; з технічним персоналом.	Вересень	Кобзиста Л.Б.
3	Обговорення та прийняття правил поведінки в класах, оформлення правил у вигляді наочного стенду	Вересень	Класоводи, Класні керівники
4	Створення розділу про профілактику булінгу (цькування) і розміщення нормативних документів на сайті закладу освіти	Вересень	Кобзиста Л.Б.
5	Ознайомлення з нормативними документами щодо профілактики булінгу (цькування) в освітньому середовищі для педагогів	Вересень	Кобзиста Л.Б., Малецька І.А.
6	Підготовка методичних рекомендацій для педагогів з розпізнавання ознак насильства різних видів щодо дітей	Жовтень	Кобзиста Л.Б., Малецька І.А.
7	Оформлення тематичного стенду	Протягом року	Кобзиста Л.Б.
8	Забезпечення інформаційної доступності правил поведінки та нормативних документів з профілактики булінгу (цькування) для батьків здобувачів освіти	Вересень	Лозовий В.Б.
Робота з працівниками школи			
9	Інструктивні наради з питань профілактики булінгу (цькування) з педагогічними працівниками та технічним персоналом	Вересень	Кобзиста Л.Б.
10	Психолого-педагогічний семінарів для вчителів щодо запобігання булінгу (цькування) у закладі освіти: «Як розпізнати боулінг у навчальному середовищі» «Діти в паутині (кібербулінг)»	Листопад Лютий	Малецька І.А.

11	Співбесіда з класними керівниками за результатами діагностики класного колективу	За результатами кожної чверті	Малецька І.А.
12	Консультації класних керівників адміністрацією закладу з проблемних ситуацій	Впродовж навчального року	Желіба Т.Г., Кобзиста Л.Б., Малецька І.А.
Робота зі здобувачами освіти			
13	Проведення тренінгів для здобувачів освіти з розвитку навичок спілкування та мирного вирішення конфліктів	Впродовж року	Класні керівники, запрошені спеціалісти ПЦДСМ
14	Проведення ранкових зустрічей («Ранкових коло») з метою формування навичок дружних стосунків у класному колективі	Впродовж року	Класоводи 1-4
15	Імітаційна гра для молодших школярів (1-4-й класи) «Якщо тебе ображають»	Жовтень	Класоводи, вихователь ГПД
16	Перегляд відеофільму «Булінг у школі. Як його розпізнати»	Жовтень	Малецька І.А., 2-4 клас
17	Заходи до Дня толерантності	18 Листопада	Малецька І.А.
18	Імітаційна гра для учнів 4-х класів «Розкажи про насильство»	Грудень	Класовод 4 класу
19	Інформаційна акція «16 днів проти насильства»	Листопад - грудень	Малецька І.А.
20	Флешмоб «Зупинимо булінг разом!»	Грудень	Панькевич Т.В.. Малецька І.А.
21	Години спілкування : «Булінг: міфи та реальність», «Не допускай насилля над ближнім», «Допоможи другу» «Змінюй в собі негативне ставлення до інших» «Як подолати булінг»тощо	Січень	Класні керівники
22	Заняття з елементами тренінгу «Спілкування з однолітками», «Як протистояти тиску однолітків», «Профілактика булінгу в учнівському середовищі», «Вчимося безпечної поведінки в мережі Інтернет».	Лютий	Класні керівники, Малецька І.А.
23	Виставка малюнків «Ми різні, але рівні»	Березень	Класоводи, класні керівники, Малецька І.А.

24	Бесіди учнів щодо протидії булінгу з представниками поліції, соціальної служби тощо	Впродовж року	Кобзиста Л.Б.
25	Бібліотечні уроки на базі бібліотеки «Ми – проти булінгу»	Квітень	Ляльченко А.М.
Робота з батьками			
26	Підготовка пам'ятки для батьків про порядок реагування та способи повідомлення про випадки булінгу (цькування) щодо дітей, заходи захисту та надання допомоги дітям (розміщення на веб-сайті школи)	Жовтень	Малецька І.А.
27	Тематичні батьківські збори в класах «Безпечна поведінка дітей в мережі Інтернет», «Булінг та кібербулінг» «Протидія булінгу в учнівському середовищі»	Впродовж року	Класоводи, класні керівники
28	Проведення консультацій з питань взаємин батьків з дітьми (за запитом, потребою)	Впродовж року	Малецька І.А.
Моніторинг освітнього середовища закладу освіти			
29	Самооцінка закладу освіти за показниками безпеки, комфортності, інклюзивності	2 рази на рік	Адміністрація школи, колектив закладу
30	Анонімне анкетування учнів 5-7-х класів про випадки булінгу (цькування) у школі	Грудень	Малецька І.А.
31	Анкетування батьків про безпеку в закладі освіти	Грудень	Адміністрація школи, класні керівники
32	Діагностика стосунків у закладі освіти. Анкетування учнів та вчителів.	Лютий	Адміністрація школи, Малецька І.А.
33	Аналіз інформації за протоколами комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти (за наявності)	Щомісяця	Кобзиста Л.Б.
34	Аналіз виконання плану заходів по профілактиці боулінгу в закладі освіти за I семестр	Січень	Кобзиста Л.Б.
35	Підготовка звіту про виконання плану заходів із запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти	Травень	Кобзиста Л.Б.

Відповідальна особа _____ Людмила Кобзиста

Положення про запобігання та протидію булінгу (цькування)
в Прилуцькій ЗОШ І-ІІІ ступенів №12

1. Загальні положення

Дане Положення регулює питання порядку розгляду випадків булінгу (цькування) у Задністрянському ліцеї і розроблене на підставі Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)» (№2657-1111), Статуту ЗЗСО, Правил внутрішнього трудового розпорядку інших нормативно-правових та інструктивних документів.

1.1. Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого

1.2. Типовими ознаками булінгу (цькування) є: -
систематичність (повторюваність) діяння;

- наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

2. Повноваження директора ЗЗСО та уповноважених ним осіб щодо запобігання та протидії булінгу (цькування):

2.1. Директор:

- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладі освіти;

- розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;

- сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;

- з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формулювання та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в закладі освіти;

- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та відповідних заходів реагування;

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого- педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) у закладі освіти.

2.2. Заступник директора з виховної роботи:

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;
- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії;
- прозорість та інформаційну відкритість шляхом формування та оприлюднення на Веб-сайті розміщення в інформаційних куточках для батьків здобувачів освіти інформацію та нормативно-правові акти з питань щодо протидії булінгу, план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

2.3. Психологічна служба (соціальний педагог зокрема):

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування), веде облік випадків та оформлення документації, згідно цього Положення;
- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід - консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

2.4. Педагогічні та інші працівники ЗЗСО:

- забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;
- повідомляють директора про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;
- сприяють директору у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) у ЗЗСО.

3. Діяльність Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування):

3.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) Прилуцької ЗОШ I-III ступенів №12 (далі - Комісія) утворюється наказом директора та скликається для прийняття рішення за результатами розслідування про факти булінгу (цькування).

3.2. В своїй діяльності Комісія керується Кодексом України про адміністративні правопорушення. Законом України «Про освіту». Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами з питань щодо протидії булінгу (цькуванню).

3.3. До складу Комісії можуть входити: директор, заступники директора, педагогічні працівники, (у тому числі практичний психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера та інші заінтересовані особи. ЗЗСО має право залучати зовнішніх експертів та юристів до розгляду справи на умовах закону України «Про захист персональних даних».

3.4. Комісія діє відповідно до Порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) у ЗЗСО, Порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

3.5. Засідання Комісії скликається директором для розгляду та неупередженого з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) відповідно до заяв, що надійшли з цього приводу.

3.6. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), через об'єктивні причини (діагноз здобувача освіти), зумовлені психологічним станом зокрема, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор має повідомити постраждалого.

3.7. Рішення Комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії. Потерпілий чи його(її) представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служб у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

4. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування):

4.1. Учасники освітнього процесу подають заяву директору ЗЗСО про випадок булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

4.2. Директор розглядає заяву в день її подання та видає рішення про проведення розслідування;

4.3. Проводиться повне та неупереджене розслідування щодо випадків булінгу (цькування) з залученням осіб, від яких отримано інформацію;

4.4. Директор для прийняття рішення за результатами розслідування наказом створює комісію з розгляду випадку булінгу (цькування) та скликає засідання для прийняття рішення за результатами розслідування та виконання відповідних заходів реагування;

4.5. Рішення Комісії реєструється в окремому журналі, зберігається в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії;

4.6. Потерпілий чи його (її) представник також можуть звернутися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей.

5. Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в ЗЗСО та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування):

5.1. У разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, директором повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування);

5.2. Виконується рішення та рекомендації Комісії;

5.3. Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу;

5.4. Директор або уповноважені ним особи відповідно до чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування).

6. Права та обов'язки учасників освітнього процесу:

6.1. Здобувачі освіти мають право на:

- якісні освітні послуги;

- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;

- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;

- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;

- особисто або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні ЗЗСО;

- безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;

- повагу людської гідності;

- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти;

- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

6.2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку ЗЗСО;

- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

6.3. Працівники, які залучаються до освітнього процесу:

Мають право на:

- захист професійної честі і гідності;

- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

6.4.Зобов'язані:

- дотримуватися педагогічної етики;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- виховувати у здобувачів освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;
- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачів освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;
- повідомляти директора про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

6.5 .Батьки здобувачів освіти:

мають право:

- отримувати інформацію про діяльність ЗЗСО, у тому числі - щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування).
- про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності;
- подавати директору центру заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

Зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- сприяти директору ЗЗСО у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) та інше, що сприятиме покращенню виправлення ситуації, що призвела до булінгу.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) у Прилуцькій ЗОШ І-ІІІ ступенів №12 (далі - Положення) затверджується наказом директора і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

7.2. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) у Прилуцькій ЗОШ І-ІІІ ступенів №12.

7.3. Незнання або незрозуміння норм цього Положення не є виправданням невиконання обов'язків учасниками освітнього процесу. Заклад забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний Веб-сайт.

7.4. Прийняття принципів і норм Положення засвідчується підписами членів трудового колективу ЗЗСО.

7.5. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом директора.

Відповідальна особа _____ Людмила Кобзиста

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ директора
01.09.2021 р. №129

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в ліцеї та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)

I. Загальні положення

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України про освіту, Кодексу України про адміністративні правопорушення, **Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого** наказу МОН України «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 28 грудня 2019 року № 1646, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 р. за № 111/34394 з метою попередження та недопущення серед здобувачів освіти в закладах освіти антисоціальної поведінки, створення безпечного освітнього середовища, забезпечення соціально-правового захисту дітей.

2. Терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях:

- кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, який вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;
- потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, щодо якого було вчинено булінг (цькування);
- спостерігачі - свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);
- сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

3. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в ліцеї, є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- неврівноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;

- різка зміна звичної для дитини поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);
- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

4. До булінгу (цькування) в ліцеї належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні ліцею та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, їдальнею тощо) та (або) за межами ліцею під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи ліцею, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою директора ліцею, в тому числі дорогою до (із) ліцею.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

- умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;
- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;
- інші правопорушення насильницького характеру.

5. Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в ліцеї (далі - суб'єкти реагування) є:

- служба освітнього омбудсмена;
- служба у справах дітей Прилуцької міської ради Чернігівської області;
- центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- Прилуцька міська рада;
- директор та інші працівники ліцею;
- управління освіти Прилуцької міської ради Чернігівської області;

- територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в ліцеї діють у межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

6. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в ліцеї згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в ліцеї, що затверджується щороку наказом директора ліцею.

7. Педагогічні та інші працівники ліцею у разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;
- повідомити директора ліцею та принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

II. Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування)

У разі прийняття рішення комісією з розгляду випадку булінгу (цькування) про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві чи повідомленні, які надійшли директору ліцею:

2.1. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

2.2. Члени комісії зобов'язані:

- оцінити потребу сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- визначити причини булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;
- визначити заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);
- здійснити моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
- надати рекомендації для педагогічних працівників ліцею щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;
- надати рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

2.3. Практичний психолог, соціальні педагоги в межах своїх посадових обов'язків:

- діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;
- розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;

- розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу;
- розробку профілактичних заходів.

2.4. Педагогічні працівники, які працюють з класом чи групою, у якій зафіксовано випадок булінгу (цькування), забезпечують:

- виконання рекомендації комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти щодо доцільних методів навчання та організації роботи з учнями, причетними до булінгу (цькування) та їхніми батьками (законними представниками);
- дотримання правил поведінки учасниками освітнього процесу в ліцеї, визначених статутом ліцею, законодавством;
- виробляють спільно з здобувачами освіти правила взаємодії класу чи групи під час освітнього процесу.

2.5. Батьки здобувачів освіти (законні представники) зобов'язані виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в ліцеї.

III. Відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)

Відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування), визначена Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені Кодексом, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до закону кримінальної відповідальності.

Адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Булінг, вчинений групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Булінг, вчинений малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Булінг, вчинений малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення керівником ліцею уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

Відповідальна особа _____ Людмила Кобзиста

Зразок заяви

Директору Прилуцької ЗОШ І-ІІІ ступенів №12

від _____
(прізвище, ім'я)

проживаючого за адресою

Заява

Зміст заяви викладається в довільній формі.

В заяві повідомляється про випадки булінгу (цькування), а саме обставини місце, час та яким чином здійснювався булінг (цькування).

Вказуються відомості про постраждалого (жертву), кривдника (булера), спостерігачів (за наявності).

Дата

Підпис заявника

Зразок протоколу засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

ПРОТОКОЛ № _____
засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

_____ (Найменування закладу освіти)
«__» _____ 20__ р. _____ Час ____ год ____ хв

Підстава: _____
(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу (цькування))

_____ (стислий зміст заяви або повідомлення)

Присутні:

Члени комісії (____ осіб) згідно з наказом про склад комісії від _____ № _____:

_____ Інші особи (____ осіб):

СЛУХАЛИ:

I. Затвердження Порядку денного засідання

II. Розгляд питань Порядку денного засідання¹

III. Ухвалили рішення про

потреби сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах

_____ (опис відповідних послуг та відповідальні за їх надання)
заходи для усунення причин булінгу (цькування)

_____ (опис заходів та відповідальні за їх виконання)

заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)

_____ (опис заходів та відповідальні за їх виконання)

рекомендації для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками

_____ (опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)
рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

_____ (опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії
Секретар

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ директора
01.09.2021 р. №129

Правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти

I. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

1. Правила поведінки здобувачів освіти базуються на законах України, постановках Міністерства освіти та науки України, органів місцевого самоврядування, Статуті школи.
2. Здобувач освіти приходить в школу за 15-20 хвилин до початку занять, чистий і охайний, займає своє робоче місце з першим дзвінком, готує все необхідне навчальне приладдя до майбутнього уроку.
3. Не можна приносити на територію школи з будь-якою метою й використовувати будь-яким способом зброю, в т.ч. ножі, вибухові, вогнєнебезпечні речовини, спиртні напої, цигарки, наркотики та інші отруйні речовини.
4. Забороняється вживання непристойних виразів і жестів.
5. Не можна без дозволу педагогів або медичної сестри (за узгодженням з батьками) йти зі школи та її території під час навчально-виховного процесу.
6. У разі пропуску занять здобувач освіти зобов'язаний пред'явити класному керівнику довідку або записку від батьків (осіб, їх замінюють) про причину відсутності на заняттях. У разі пропуску більше трьох днів учень зобов'язаний представити довідку з медичної установи.
7. Здобувачі освіти поведуться скрізь і усюди так, щоб не принизити свою честь і гідність, не заплямувати добре ім'я школи.
8. Здобувачі освіти бережуть майно школи, акуратно ставляться як до свого, так і до чужого майна, дотримуються чистоти та порядку на території школи.
9. Здобувачі освіти, які знайшли втрачені або забуті, на їх думку, речі, належить здати черговому вчителю, класному керівнику або адміністрації.
10. Булінг є неприпустимою формою поведінки здобувачів освіти в школі та за її межами.
11. Здобувачі освіти можуть користуватися на уроках гаджетами лише з навчальною метою та з дозволу вчителя.
12. Не забувай вітатися. При вітанні ти бажаєш здоров'я людині та собі.
13. Твій одяг повинен бути охайним, взуття начищеним, волосся чисте, зачіска гарна.
14. Для фізичних вправ використовуй спортивний зал, а не коридори та сходи. Це є небезпечним для твого життя та здоров'я.

II. ПОВЕДІНКА НА УРОКАХ

1. Здобувачі освіти входять до класу за першим дзвоником. Запізнюватися на уроки без поважних причин заборонено.
2. Під час уроку не можна ходити по класу без дозволу вчителя, голосно розмовляти, кричати, відволікатися самому і відволікати інших товаришів від занять розмовами, іграми та іншими справами, що не стосуються уроку.

3. Заняття у школі проводяться за кабінетною системою. За кожним здобувачем освіти у кожному кабінеті закріплено окреме місце. Кожен учень відповідає за збереження санітарного стану та майна на своєму робочому місці.
4. Якщо під час занять здобувач освіти необхідно вийти з класу, то він повинен попросити дозволу у вчителя.
5. Здобувачі освіти на уроках зобов'язані виконувати всі вимоги вчителя.
6. Здобувачі освіти зобов'язані знати і дотримуватися правил техніки безпеки як під час уроків, так і після їх закінчення.

III. ПОВЕДІНКА ДО ПОЧАТКУ, НА ПЕРЕРВАХ І ПІСЛЯ УРОКІВ

1. Під час перерви здобувач освіти зобов'язаний:
 - підтримувати чистоту і порядок на своєму робочому місці;
 - вийти з класу, якщо попросить вчитель;
 - підкорятися вимогам чергового вчителя по поверху.
2. Час перерви — особистий час кожного. Він може його проводити по своєму розумінню, але не повинен заважати іншим.
3. Під час перерви здобувачі освіти можуть вільно пересуватися по школі, окрім тих місць, де їм заборонено знаходитися в цілях безпеки (горище, підвал, кухня).
4. Під час перерв здобувачам освіти категорично забороняється залишати шкільну будівлю задля збереження життя та здоров'я та з метою уникнення випадків травматизму серед учнів.
5. Під час перерв забороняється бігати по школі, по сходах, поблизу віконних отворів, грати в м'яча у класі, коридорах та інших місцях, не пристосованих для ігор.
6. Під час перерв забороняється штовхати один одного, гратися в небезпечні ігри, кидатися портфелями і іншими предметами, застосовувати фізичну силу.
7. У школі та на її території категорично забороняється тютюнопаління та вживання алкогольних напоїв.
8. Категорично забороняється самовільно розкривати вікна, сидіти на підвіконнях.
9. На перервах здобувачі освіти можуть звернутися до свого класного керівника, чергового вчителя за допомогою, якщо проти них здійснюються протиправні дії.

IV. ПОВЕДІНКА В ЇДАЛЬНІ

1. Під час харчування в їдальні належить дотримуватися хороших манер і поводитися пристойно.
2. Учні приходять в їдальню після закінчення уроку, дотримуються черги при отриманні їжі.
3. Учні самі прибирають посуд зі столу після вживання їжі.
4. Учні дбайливо ставляться до майна шкільної їдальні.
5. Забороняється заходити в їдальню у верхньому одязі.

V. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЗОВНІШНЬОГО ВИГЛЯДУ

1. Стиль одягу – діловий, класичний. Для уроків фізичної культури, трудового навчання, хімії обов'язкова спеціальна форма.
2. Спортивний одяг, призначений для уроків фізкультури, на інших уроках недоречний.
3. Не можна зловживати косметикою та носити багато прикрас .
5. Знаходитися в школі у верхньому одязі без особливих на те причин не дозволяється.
6. На урочисті загальношкільні заходи учні приходять у святковій формі.
7. На вечори, концерти учні вибирають одяг по рекомендації батьків та на свій розсуд.

VI. ЧЕРГОВИЙ ПО КЛАСУ

1. Черговий по класу здобувач освіти під час перерви має перевірити навчальний кабінет, підготувати дошку, забезпечити порядок у кабінеті.
2. Черговий має право зробити зауваження іншим здобувачам освіти щодо правил поведінки та санітарних правил у навчальному кабінеті.

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
30.08.2021 р. №12